

Průzkum SÚKL "Zdroje a využívání informací v oblasti léčiv 2016"

Hlavní zjištění průzkumu u skupin „lékaři“ a „lékárníci“:

LÉKAŘI

- Nejčastějším zdrojem informací o lécích jsou konkrétně jmenované časopisy a weby pro lékaře (42 %), farmaceutičtí zástupci jednotlivých držitelů rozhodnutí o registraci (41 %), dále vzdělávací akce (36 %), internet (33 %) a odborná literatura (27 %). **V meziročním srovnání došlo k nárůstu významu konkrétně jmenovaných časopisů a webů na úkor odborné literatury a internetu obecně.**
- **Na webu SÚKL lékaři nejčastěji vyhledávají informace o nežádoucích účincích léků (25 %) a obecné informace o lécích.** V meziročním srovnání nedošlo k výrazným změnám.
- Více než polovina lékařů (55 %) považují bulletin Farmakoterapeutické informace vydávaný SÚKL za zdroj objektivních informací. U zpravodaje Nežádoucí účinky léčiv pak jde o 58 % dotázaných. **Se závažnými nežádoucími účinky se již někdy setkala většina lékařů; nejčastěji uvádí, že je pozorují velmi vzácně, nejvýše 1x za rok (53 %).** Polovina lékařů, kteří mají zkušenost se závažnými nežádoucími účinky, toto podezření zatím nikdy nenahlásila, 23 % podalo hlášení jednou, ostatní (26 %) již několikrát.
- **V případě podezření na závažný nežádoucí účinek by naprostá většina lékařů (95 %) zaslala hlášení SÚKL.** Dvě pětiny dotázaných by také předaly informaci obchodnímu zástupci (reprezentantovi) firmy, která je držitelem rozhodnutí o registraci léčiva. Pouze s pacientem by nastalou situaci řešil jen zlomek lékařů (3 %).
- Nežádoucí účinek lze podle 84 % lékařů nahlásit prostřednictvím internetového formuláře na webových stránkách SÚKL, 70 % respondentů uvádí možnost papírového formuláře.
- **Informace o bezpečnostním riziku léčiv získává většina lékařů (74 %) prostřednictvím SÚKL, dále pak od distributorů (51 %) či držitelů rozhodnutí o registraci (44 %).** Při porovnání výsledků z předchozích let nedošlo u nejužívanějších zdrojů k žádným změnám. U méně častých zdrojů poklesl podíl lékařů, kteří uvedli zdravotního radu, a naopak došlo k posílení vlivu médií.
- **K doporučení reprezentantů farmaceutických firem ohledně preskripce léčiv přihlíží 35 % oslovených lékařů, dalších 43 % bere jejich doporučení v potaz výjimečně.** Ostatní lékaři (22 %) uvádí, že jejich preskripce není návštěvami farmaceutických reprezentantů nijak ovlivněna. V meziročním srovnání nedošlo oproti loňskému roku k žádné změně.
- **Více než polovina lékařů nikdy nevyužívá možnosti předepsat pacientovi lék pouze s použitím názvu účinné látky (52 %), 11 % lékařů o této možnosti vůbec neví.** Pokud je to pro pacienta vhodné, tak tuto variantu preskripce využije 18 % dotázaných a stejný podíl lékařů ji využívá výjimečně. V meziročním srovnání nedošlo u této otázky k žádným výrazným změnám.
- **Naprostá většina lékařů zjišťuje při preskripci léku, jaké další předepsané i volně prodejné léky pacient užívá (83 % vždy, 14 % občas).**
- **Jen 17 % lékařů využívá možnosti předepsat pacientovi lék, který není v ČR registrovaný.** Lékaři předepisující neregistrované léky obvykle ví, jaké jsou zákonné podmínky a povinnosti s touto možností spojené (79 %).

LÉKÁRNÍCI

- Nejčastějším zdrojem informací je komerční informační systém AISLP, který využívá 74 % lékárníků. Dalším zdrojem informací je SÚKL. **V meziročním srovnání došlo k významnému nárůstu především u informací ze SÚKL, znatelný nárůst zaznamenal také AISLP a informace získávané od distributorů/dodavatelů.** Naopak pokles byl zaznamenán u internetu obecně.
- Téměř tři čtvrtiny respondentů (74 %) vyhledává na webových stránkách SÚKL „Důležitá upozornění“ (závady v jakosti a následné stahování z oběhu), 46 % z nich pak hledá obecné

informace o lécích a 28 % informace týkající se cen a úhrad léků. **V meziročním srovnání vzrostl zájem lékárníků o důležitá upozornění o stahování a závadách léčiv.**

- Tři čtvrtiny lékárníků považuje bulletin Farmakoterapeutické informace za zdroj objektivních odborných informací, u zpravodaje Nežádoucí účinky léčiv se jedná o 77 % respondentů.
- **Téměř všichni dotázaní získávají informace o bezpečnostním riziku léčiva či jeho stahování prostřednictvím SÚKL (93 %) či příslušného distributora (86 %).** 22 % lékárníků se nikdy nesetkalo s výskytem nežádoucích účinků u pacienta, takřka polovina respondentů pozoruje závažné nežádoucí účinky jen velmi vzácně, necelá třetina potom častěji.
- **Podezření na nežádoucí účinek zatím 71 % lékárníků nikdy nenahlásilo,** protože nemuselo, pětina hlásila podezření jednou.
- Při podezření na závažný nežádoucí účinek by 95 % respondentů zaslalo hlášení do SÚKL.
- **Naprostá většina lékárníků uvádí, že hlášení podezření na nežádoucí účinek je možné prostřednictvím internetového formuláře na stránkách SÚKL.**
- **Zákonné možnosti substituce přípravků alespoň někdy využívají téměř všichni lékárníci (97 %).**
- Téměř všichni lékárníci se již někdy setkali s tím, že jsou jednomu pacientovi od více lékařů předepsány léčivé přípravky se stejnou účinnou látkou nebo léčivé přípravky, jejichž současné užívání se vylučuje (96 %). Většina oslovených řešila tento problém přímo s předepisujícími lékaři (74 %).
- **Naprostá většina lékárníků ví o nebezpečí padělaných léčivých přípravků (95 %).** Informace o těchto padělcích získávají především ze SÚKL (92 %) a dále potom obecně z internetu (47 %).
- **Při podezření, že se v lékárně objevil padělek léku, by lékárníci nejčastěji kontaktovali SÚKL (96 %),** distributora daného léku (82 %) a Policii ČR (40 %). Informace o těchto padělcích získávají především ze SÚKL (92 %) a dále potom obecně z internetu (47 %).